

TGM TIMES

Učíme se
zejména
od toho, koho
milujeme.

Johann Wolfgang Goethe

NA CO SE MŮŽETE V
TOMTO ČÍSLE
TĚŠIT?

- 1 Dobrovolnictví
- 3 Školní volejbal
- 5 Vapování
- 8 Knižní a filmové novinky
- 9 Rozhovory
- 11 Japonsko vol. 2
- 12 Callisto

LISTOPAD 2023

ČÍSLO XX

ŠKOLNÍ SBÍRKA PRO PEJSKY

20. 11. - 24. 11.

Nosit můžete např. psí granule, konzervy, pamlsky,
hračky, vybavení pro psy

(deky, misky...), vybavení pro výcvik atd.

**Dary noste do kabinetu paní profesorky
Rymlové nebo paní profesorky Říhové.**

Všechny dary budou předány
psímu útulku v Sedlišťích.

ŠVAČKOVÝ DEN NA POMOČ PEJSKŮM

Středa 29. 11.

Pojdme společně pomoci
pejskům bez domova.

Výdělek bude použit na nákup
psích potřeb, které budou
darovány Psímu útulku Sedliště.

Školní volejbal

Ve čtvrtek 21. 10. se konalo okresní kolo dívčího volejbalu na Gymnáziu Cihelní. Turnaj jsme odstartovaly zápasem proti Střední zdravotnické škole z Frýdku-Místku. Po prvním vyhraném setu jsme ale polevily a nechaly soupeřkám set druhý. První zápas tak skončil remízou.

Po krátké přestávce jsme se postavily proti holkám z Gymnázia Cihelní. Proti těmto soupeřkám jsme však měly opravdu malou šanci na výhru, jelikož se celé jejich družstvo skládalo z na první pohled o dost zkušenějších hráček. Tento zápas jsme tedy prohrály, ale na postup ze skupiny to bohatě stačilo.

Další utkání se nám moc nedařilo. Zbytečně jsme kazily servis, vůbec jsme spolu nekomunikovaly a na síti to taky nevypadalo vůbec dobře. Tento zápas jsme proto prohrály v tiebreaku 1:2.

Po domluvě našeho pana trenéra :D (pana profesora Pánka) se ale v posledním utkání zadařilo a jelikož jsme nechtěly skončit na "bramborovém" místě stejně jako holky minulý rok, dělaly jsme, co jsme jen mohly, aby naše umístění bylo medailové. Přitvrdily jsme na útoku, příjemy jsme zvládaly lépe a konečně jsme nedělaly zbytečné chyby na servisu. Poslední zápas jsme proto vyhrály s přehledem 2:0.

To znamenalo jediné. Skončily jsme na krásném 3. místě a bronzový pohár se teď bude blýskat na školní výstavce.

Naš tým se skládal z těchto hráček: Tereza Šrámková (4.A), Ema Bonková (1.B), Karolína Vránová (1.B), Natálie Michalčíková (3.A), Veronika Hradilová (3.A), Gabriela Mertová (2.B), Elizabeth Melárová (3.B), Kateřina Venglářová (3.B)

Takto se k našemu výkonu vyjádřila kapitánka týmu:

"Já si myslím, že 3. místo je odpovídající našemu výkonu, byly tam týmy lepší, ale i horší. Není to nic lehkého, hrát v týmu s někým, kdo ani nevíš, jak hraje, ještě volejbal, to je sport, ve kterém je velmi důležitá souhra a komunikace. Předvedly jsme výkon, který určitě nebyl špatný, ale z mého pohledu jsme měly na víc. Hodně zbytečných chyb z nepozornosti a špatné domluvy nás stálo boj ve finále. V zápase o 3. místo jsme předvedly nejlepší výkon a konečně to vypadalo jako pořádný volejbal. Nakonec jsme si domů dovezly bronzové medaile a na školní výstavku přidaly i pohár a diplom."

Takto se k výkonu kluků vyjádřil kapitán týmu:

“Turnaj se nám nad očekávání povedl. Z počátku jsme byli sice trochu nervózní a moc jsme si nevěřili. To se ale postupem času zlomilo, a tak si z Frýdku-Místku vezeme krásné druhé místo a těšíme se na příští rok.”

Dne 23. 10. se na střední průmyslové škole utkal také tým kluků složený z těch nejlepších (nezraněných) hráčů naší školy.

Celý turnaj kluci odstartovali zápasem proti tříneckému gymnáziu. S přehledem ho vyhráli 2:0 a pokračovali dále.

V dalším zápase se postavili proti soupeřům z Gymnázia Cihelní. Toto utkání už bylo o dost těžší, zvládli ho sice vyhrát 2:0, ale nebylo to ani zdaleka tak jednoduché jako v zápase předešlém.

Následoval zápas proti Gymnázium Petra Bezruče. Kluci ho stejně jako ty předešlé zvládli na jedničku a zkušeně získali další dva vyhrané sety.

Další zápas ale už nebyl vůbec tak jednoduchý. Kluci se postavili proti domácím hráčům, jejichž družstvo se skládalo z především extraligových hráčů týmu Green Volley. I přes všechnu snahu tento zápas nezvládli a prohráli tak 0:2.

Poslední zápas už byl sice jednodušší, ale únava z předešlého mače na nich šla jasně vidět. Jejich bojovnost se ale nezapřela a výhra prvního setu byla na naší straně. Soupeři ze střední školy řemesel (Horníčáku) si to však nenechali líbit a druhý už jim jen tak nenechali.

Všechny zápasy byly dohrány, body a sety sečteny a kluci si vybojovali krásné 2. místo.

No, tady jde vidět, kolik na té naší škole máme zkušených volejbalistů a volejbalistek. Klukům gratulujeme a přejeme hodně štěstí pro příští rok.

Složení týmu: Jakub Nikel (4. A), Eduard Mališ (1. B), Maxmilián Novák (1. B), Petr Novák (3. A), Lukáš Blahuta (4. A), Matěj Smutný (4. A), Petr Šimeček (4. A).

Veronika Hradilová, 3. A

Vapování a jeho zdravotní rizika

Hlavní úlohou e-cigaret od doby, kdy vstoupily na scénu, bylo snížit kuřákům klasických cigaret zdravotní rizika s touto činností spojená. Což je fakt. E-cigarety jsou opravdu méně škodlivější než cigarety klasické a jedná se tedy o "lepší řešení", ale rozhodně nejsou vhodné pro nekuřáky, ba dokonce pro dospívající nebo děti.

Jaká zdravotní rizika způsobují klasické cigarety, to je obecně známo, ale co ty elektronické?

Uvedl bych pár příkladů.

Jedním z rizikových faktorů je propylenglykol. Při kouření e-cigarety dochází

k zahřívání tzv. liquidu, a tím k částečnému rozkladu glycerolu a propylenglykolu obsaženého v náplni. Právě ten může ve vysoké dávce způsobit otravu, podráždění horních dýchacích cest a očí.

Ve výsledném aerosolu však můžeme najít i jiné nebezpečné látky, jako jsou zdraví škodlivý trimethylpyrazin, formaldehyd, těžké kovy apod.

Mezi další rizika kouření patří také zvýšené množství vydechaného oxidu dusného, který signalizuje zánětlivou reakci v plicích.

Dle vědeckých studií rovněž vapování dočasně ovlivňuje funkci krevních cév (bez ohledu na to, zda obsahují nikotin). Z toho vyplývá, že u lidí, jež vapují pravidelně, hrozí vysoké riziko, že se postupem času průtok krve tepnami nevrátí do normálu, a hrozí tak různé kardiovaskulární potíže.

Posledním faktorem je nikotin (ano, ne všechny e-cigarety ho musí obsahovat), který je zodpovědný za vznik závislosti, a i ten představuje zvýšené riziko otravy.

Všechny tyto negativní účinky jsou zatím zkoumány pouze z krátkodobého hlediska, co prokáže čas, ještě není jisté, ale minimálně to, co doposud víme, nepředpovídá nic hezkého.

Jistě jste si nemohli nevšimnout, že se tento "trend" dostal i na naši školu, proto jsme se vás zeptali na váš pohled na tuto problematiku.

Opravdu jsem nikdy netušila, že budu muset na gymnáziu takovouto záležitost vůbec řešit. Pokud kouříte, zbytečně budete v hrobě ležet dřív než ostatní. Někdo se v dotazníku zmiňoval, že chce přestat, ale je to těžké. V takovém případě, prosím, vyhledejte odbornou pomoc (více v další části článku). Taky nekuřte, abyste byli cool nebo kvůli kamarádům, budete toho dříve či později litovat. Zkuste třeba změnit prostředí, vaši kamarádi nejsou jediní lidé na planetě. A pokud opravdu chcete přestat kouřit, určitě se vám to podaří, držím vám palce. Protože věta jako "To nejde" je opravdu špatná výmluva.

Na dotazník odpovědělo 165 lidí. Polovině těchto lidí vadí kouření na záchodech. Aktivně kouří 7% respondentů. Důvodem je často stres ze školy, tlak vrstevníků, potřeba "uvolnit se" nebo dokonce závislost. Všichni znají rizika a většině nevadí ani cena elektronických cigaret. Respondenti se většinou shodli na ceně cigaret za měsíc mezi 200 a 300 Kč.

Abychom ale trošku odlehčili atmosféru, ze které se, doufám, někteří lidé poučí, vybrali jsme několik poznámek z dotazníku, které byly zajímavé. Chceme tím vyzdvihnout i vaše názory, takže snad se nikoho nedotkne, že se zde objeví právě jeho komentář.

Nekuřte kvůli stylu, je to kravina

Chapu ze to resíte, ale jste otravní, nezastavíte nás nikdy, nemáte sancí

Je to smutné.

Já vlastně vůbec nevapuju (nikdy jsem nezkoušela a vůbec nechci jako fuj 🤢), ale mně to je úplně jedno že tři holky z moji třídy se nacpou do jednoho záchodu a kouří.

Nikdy jsem nikoho na záchodech kouřit neviděl a i kdyby jo, tak by mi to určitě nevadilo, nikomu tom neublížují a když je to baví tak to je super žejo

Připadá mi, že jsem běžně celkem chápavý, ale nyní vážně nechápu, proč mají někteří lidé potřebu kouřit na záchodech. To mají takovou neukojitelnou potřebu si šluknout, že prostě nemůžou jinak? - Opravdu vrchol šaškovy rolničky na svátečním čapci. Děcka, nekuřte. :)

Lara Macurová, 5. A

Pro ty lidi, kteří se právě potýkají se závislostí na vapování, kouření nebo dokonce jiných návykových látkách

Máme tady pro vás něco, co by vás možná mohlo zajímat.

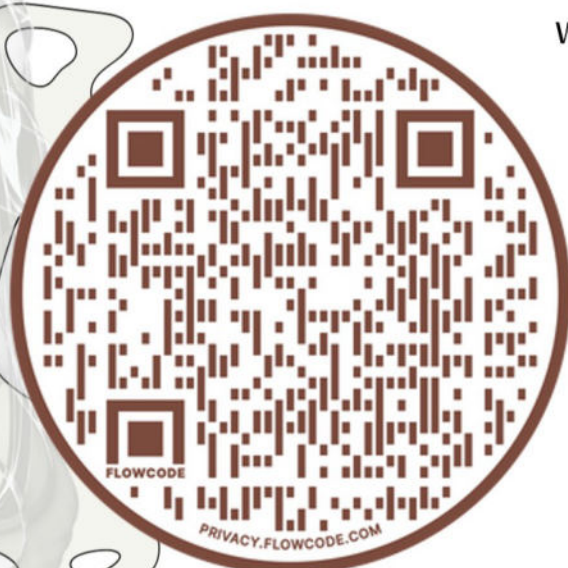
Když si načtete tento QR kód, dostanete se na stránku, kde se dozvíte něco o závislostech, a nejen o nich.

Zbavit se závislosti není nic jednoduchého, a to zvláště pro někoho, kdo ještě nedovršil osmnácti let.

Rozumíme tomu, že nepřestanete vapovat nebo kouřit jen kvůli nějakému článku ve školních novinách. Taky od vás nemůže nikdo čekat, že vaše závislost zmizí jen tak, protože vám látku zakázali používat rodiče, učitelé ve škole nebo například trenér.

Jestli jste však nad tím, že přestanete, už někdy přemýšleli, mohlo by to zaujmout právě vás.

Veronika Hradilová, 3. A

Knižní a filmové novinky

Jelikož se pomalu blíží konec roku, ráda bych vám v pár příkladech shrnula rok 2023 po knižní a filmové stránce. Jaké filmy a knihy nedávno vyšly a na které se můžete v blízké době těšit?

Jako první se zaměříme na hororové fanoušky, kteří se můžou těšit na dlouho očekávaný horor Five Nights at Freddy's, přicházející do kin 2. listopadu. Film vychází ze známé herní série. Hlavní postava Mike začne pracovat v opuštěné Freddyho pizzerii jako hlídač. Během dne se pozorování kamer zdá jako lehká práce, ale když Mike tráví svou první noc ve službě, uvědomí si, že staré dětské animatronické postavy nejsou tak neškodné, jak se zdály.

Před Vánoci má do kin přijít hudební fantasy film Wonka se zaměřením na mladého Willyho Wonku z proslulého muzikálu Karlík a továrna na čokoládu. Příběh vypráví o tom, jak se z opuštěného kluka stal největší světový vynálezce a výrobce čokolády, jak ho známe dnes.

Pro fanoušky zpěvačky Taylor Swift byl nedávno v kinech uveden koncertní film Taylor Swift: The Eras Tour. Byl natočen v průběhu jejích prvních šesti koncertů minulého roku. Pokud jste koncert nemohli navštívit, užijete si ho aspoň na plátně.

Marvel má v listopadu uvést akční film The Marvels o známé kapitánce Marvel. Její superschopnosti se zapletou se silami dalších dvou superhrdinů, se kterými musí vytvořit tým Marvels, aby zachránili vesmír.

Nově také vyšlo po několika letech pokračování slavné knižní série Percy Jackson a Olympané, a to 6. díl s názvem Percy Jackson - Pohár Bohů. Poté, co několikrát zachránil svět, Percy doufá v normální školní rok. Bohové mají bohužel jiné plány a Percy bude muset splnit nový úkol s pomocí kamarádů Annabeth a Grovera. Podaří se jim najít a vrátit ukradený pohár včas?

Jako poslední jsem chtěla zmínit nový fantasy román Fourth Wing, vyprávějící o hlavní hrdince Violet, která nastoupí do válečné školy. Zde se musí naučit jezdit na dracích a přežít nebezpečné situace, kterým ve škole čelí. Pokud máte rádi enemies to lovers, mýtické bytosti a dobrodružství, tuto knihu si jistě oblíbíte.

Sofie Křivová, 3. A

Erasmus aneb Interview o výměnných pobytech

Rozhovor s paní profesorkou S. Macurovou

Jak většinou vzniká nový projekt?

Může vzniknout dvěma způsoby. První způsob je, že někdo nás osloví z jiné školy, a to díky kontaktům, které máme v zahraničí na různých zahraničních školách. Anebo ten druhý způsob je, že mám nějakou myšlenku na nový projekt, tu myšlenku zkusím rozvinout a oslovit některé školy v zahraničí. Nebo se rozhodnu, že se mi líbí myšlenka nějakého projektu na téma ekologie, a potom oslovím některé zahraniční školy.

Jak se student může zapojit do projektu?

Student do takového projektu v rámci Erasmu se zapojuje na základě vyhlášení projektu a vyhlášení tématu toho projektu a pokud si myslí, že by ho to téma zajímalo, může se přihlásit. Ale my už vlastně víme, když ten projekt vyhlásíme, kolik žáků budeme potřebovat, a pokud ti žáci mají zájem a je jich více, než bychom potřebovali, pak musíme dělat nějaký výběr, nějaký konkurz.

Měl by mít student nějaké vlastnosti nebo schopnosti, aby měl šanci se zapojit?

Jde nám hlavně taky o to, aby se student něco nového naučil, takže vlastně tu vlastnost nemusí mít, ale měl by mít nějaké nadšení pro tu práci a chuť pracovat a hlavně pracovat ve svém volném čase.

Jak moc časově náročné je program připravit před výměnným týdnem?

No, může to trvat i klidně půl roku, protože projekt nebo ten výměnný program se připraví už při psaní nového projektu, protože už musíme mít nějaký náčrt toho programu. Všechny aktivity, které patří k danému programu, se potom musí splnit, proto je třeba oslovit různé organizace, se kterými budeme pracovat, nebo organizace, které chceme navštívit v rámci toho projektu, a všechno skloubit dohromady, nejenom to povinné, ale zároveň taky volný čas zapojených studentů a potom i těch ze zahraničí.

Je s tím nějaká práce či papírování i po výměnném týdnu?

I po výměnném týdnu i po skončení projektu je neobyčejné papírování. Je toho hrozně moc a je to práce, dá se říci, nikdy nekončí. Po samotném týdnu výměnném je třeba všechno spočítat, aby vyšly i finance, které byly předpokládány pro ten výměnný týden, a zapsat všechny aktivity do platformy Erasmus+ a hlavně potom po ukončení projektu je asi měsíc,

kdy má koordinátor čas zapsat celý projekt nebo zapsat všechny aktivity, které se konaly, do té platformy Erasmus+ a všechny výsledky, taky všechno, co se vytvořilo, prezentace, videa.

Jaký další program je momentálně v dohlednu?

Jako další program v rámci Erasmu+ máme akreditaci, probíhá zrovna druhý akreditační rok a v rámci toho roku vždy chceme, aby měli možnost studenti německy navštívit nějakou německou zemi. Zpravidla navštívujeme partnerské gymnázium ve Friedlandu v Německu nebo popřípadě jedeme do Vídně, to jsme měli v loňském roce. Studenti jedné třídy jeli do Vídně, tedy do Rakouska, německy mluvící země. Zároveň chceme, aby i španělsky mluvící studenti vycestovali do Španělska, takže teď se zaměřujeme také na tuto mobilitu. Kromě toho jsme vloni v rámci prvního roku akreditace měli výjezd do Slovinska, kde jsme se setkali se slovinským pěveckým sborem, který bychom chtěli u nás taky přivítat a udělat nějakou společnou aktivitu, jako společné zpívání a nacvičení společných písní.

Je dražší, když škola někoho hostí, nebo když škola někam jede?

Samozřejmě když škola vyjíždí, protože když škola hostí, tak i ten hostující má určitý grant na pobyt na cizí škole, vlastně i ti zahraniční studenti mají určité finance na pobyt u nás.

Jaký byl Váš nejnáročnější projekt, který jste realizovala?

Nejnáročnější projekt byl The Town I Want to Live in: A Sustainable Approach? - Město, ve kterém chci žít, protože se týkal aktivit nebo používání programů, které jsem vůbec neznala. Týkal se využití programů Gis, potom taky využití Sketchupu a nakonec taky použití programu Twinmotion, využití 3D tiskárny. A se vším jsem se musela nějakým způsobem naučit a zároveň získat studenty, kteří budou tady v těchto programech pracovat, a ti se to naučili a vyšlo to výborně.

Rozhovor s francouzskou učitelkou T. Le Bras

What's your name?

My name is Tiphaine Le Bras. It's quite difficult to pronounce for you I think but it's near to Tiffany.

What school are you from?

I am from a nice school that is in Brittany in France. The name is Lycée Pommerit.

Why do you want to establish a partnership with our school?

It's not that I chose this school. It's that I was looking for a school to start a partnership with and so I posted my request on the Facebook group for Erasmus teachers and Soňa answered me positively. So this is why we are here today.

What interested you the most in the Czech Republic?

Well, I don't know because I didn't want to do some research before coming. I wanted to discover everything by myself. I didn't want to be influenced by any information about your country, so yes it was a big surprise to come here. I wanted to know nothing before coming to discover everything. I wanted to know more about the culture and about the landscape and to know more about everything around language and traditions too.

What would you say to our students to make them excited about your school?

Well, it's a very very big place with a lot of students. We have more than 1000 students in our school and it's kind of only boarding school and there is a lot of activities such as sports, cinema, arts and a lot of agriculture because we are a high school focused on agriculture so there is horse riding school, there is a park for dogs and there is a dairy farm and pig farm so there are many things to discover in our high school.

Does your school have some other partnership schools?

Yes, we have some partnerships in Slovenia, also in Belgium I guess we also have some in Spain and Germany. For the others I think we have some in Ireland too but I am not quite sure for the moment. It's been only four years that I have been teaching in this school.

Do you want to tell something to our students?

It's been a great journey to come here. The way you study is quite different from France and it's really interesting to see how it goes here, how it works and yes I was very happy to be here. It was a nice place to visit.

Monika Fojtíková, 5. A

学校 aneb Válka nejen s abecedou vol. 2

Vítám vás zpět u této pravidelné rubriky! V tomto čísle bych se s vámi ráda pobavila o jazyce, škole a některých svých postřezích ohledně těchto témat. Jak se totiž dalo čekat, mezi Českem a Japonskem je rozdíl snad jako by byl mezi Zemí a Marsem, kdyby byl obydlený. Začneme tedy asi u toho nejpodstatnějšího...

Jazyk

Celá výuka, až na cizí jazyky samozřejmě, je vedena pouze v japonštině. Což pro mě znamená, že prakticky ničemu stále ještě nerozumím. A pravděpodobně ještě dlouho nebudu.

Já se japonštinu upřímně učím již přes rok. Problém ale spočívá v tom, že vzhledem k nedostupnosti nějakého lektora v okolí mého bydliště jsem se vždy učila jen sama ve volných chvílích skrz internet, různé aplikace a učebnice, kterých ale v češtině moc k dostání není. Teď může nastat otázka, proč jsem se tedy neučila skrz angličtinu? Možná jednoduše proto, že v té době jsem si na to upřímně ještě moc nevěřila.

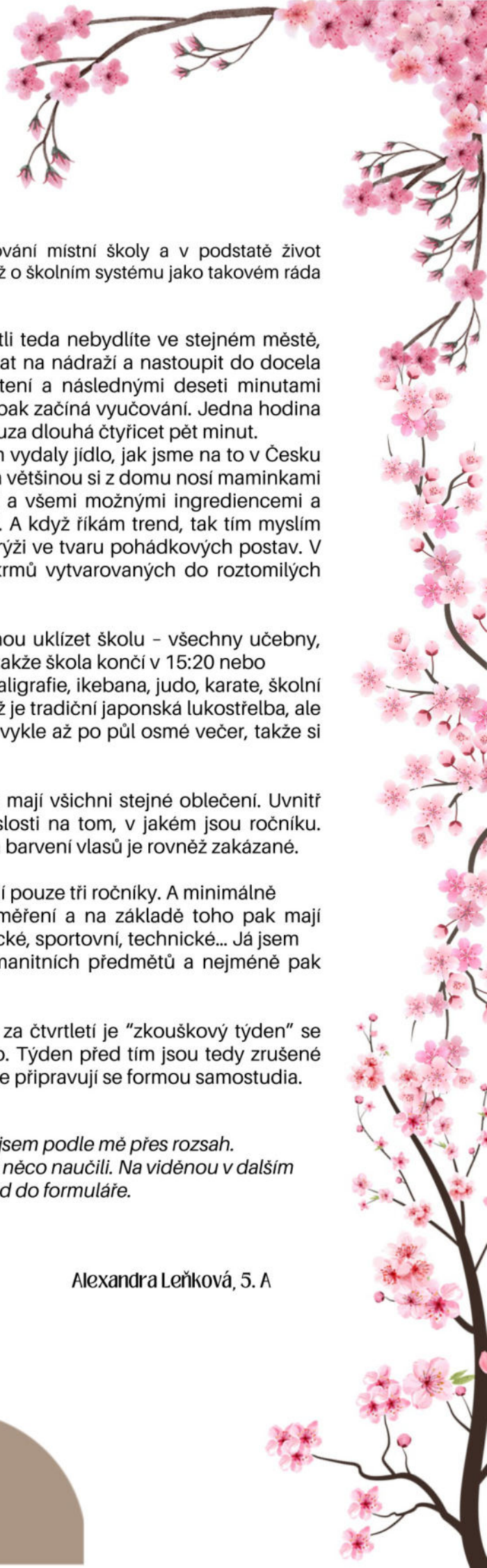
Ve škole tady ale mám každý den individuální hodinu japonštiny, která mi toho dává asi nejvíce.

Jak ale japonština vůbec vypadá?

Vidíte ty "klikyháky" v nadpisu? Jo, tak přesně takto. Japonština využívá celkem dvě abecedy, kdy téměř každý znak představuje slabiku o jedné samohlásce a jedné souhlásce (tedy například *na*, *mu*, *ka*...). Přijde mi namísto ještě zmínit, že slabiky s *Y* (jako třeba *ya* nebo *yo*) se vyslovují jako *J* (tedy *ja*, *jo*...), slabiky s *J* (třeba *ja* nebo *ji*) se vyslovují jako *DŽ* (tedy *dža*, *dži*...) a slabiky s *SH* a *CH* (například *shi* nebo *chi*) se vyslovují jako *Š* a *Č* (tedy *ši* a *či*). První abecedou je ひらがな (*hiragana*), která se používá pro původní japonská slova a výrazy, například *ありがとう* (*arigatou* - děkuji) nebo *ねむい* (*nemui* - ospalý). Druhou abecedou je カタカナ (*katakana*), která je pak naopak využívána na slova přejatá z jiných jazyků, většinou ale z angličtiny, jako například *チェコ* (*cheko* - Česko) nebo *カレンダー* (*karendā* - kalendář). Každá z těchto dvou abeced má 46 znaků, což dělá dohromady 92 znaků, jež se musíte naučit, jestliže se chcete naučit japonsky.

Co je pak ale ta šílenost v nadpisu? Jen dvě abecedy by přece byly příliš jednoduché. Proto se Japonci rozhodli používat 漢字 (*kanji*), což jsou znaky původně přejaté z čínštiny. Japonci tyto znaky ale vyslovují naprosto odlišně a mnohdy pro ně mají i jiný význam. Aby toho pak nebylo málo, tak tyto znaky můžete kombinovat mezi sebou, čímž se mění nejen jejich význam, ale také výslovnost. Japonština má více než 10 000 *kanji*. V každodenním životě se jich ale používá snad "jenom" okolo dvou tisíc.

Škola

S mým výměnným programem se samozřejmě poji i navštěvování místní školy a v podstatě život normálního japonského středoškoláka. Proto bych se tady více než o školním systému jako takovém ráda rozpovídala o tom, jak to chodí na běžné japonské střední škole.

Tak v první řadě je zde asi neustálý nedostatek spánku. Jestli teda nebydlíte ve stejném městě, jako je vaše škola, tak ráno musíte vstát brzo a nějak se dostat na nádraží a nastoupit do docela přeplněného vlaku. Škola začíná v 8:25 deseti minutami čtení a následnými deseti minutami třídnické hodiny. A po krátké opět desetiminutové přestávce pak začíná vyučování. Jedna hodina tady má padesát minut. A po čtyřech hodinách je obědová pauza dlouhá čtyřicet pět minut.

Na škole není žádná jídelna ani žádné kuchařky, které by nám vydaly jídlo, jak jsme na to v Česku zvyklí. Žáci zde jedí ve skupinkách se svými přáteli ve třídách a většinou si z domu nosí maminkami připravené obento. Jednoduše řečeno jde o krabičku s rýží a všemi možnými ingrediencemi a přílohami. V Japonsku jde o obrovský nikdy nekončící trend. A když říkám trend, tak tím myslím trend. V obchodech tady koupíte třeba i speciální sypání na rýži ve tvaru pohádkových postav. V krabičkách bento na vás mnohdy čeká pestrá nabídka pokrmů vytvarovaných do roztomilých zvířátek a estetických tvarů.

Po tomto zážitku následují další dvě hodiny, načež žáci začnou uklízet školu - všechny učebny, tělocvičnu i záchody. Někdy následuje odpolední vyučování, takže škola končí v 15:20 nebo v 16:20. A pak už se všichni vydávají na své klubové aktivity. Kaligrafie, ikebana, judo, karate, školní sbor... Nabídka je zde opravdu pestrá. Já navštěvuji kyūdō, což je tradiční japonská lukostřelba, ale o tom snad jindy. Nicméně domů se tak díky tomu vracím obvykle až po půl osmé večer, takže si asi umíte představit tu únavu.

Do školy se zde nosí školní uniforma, kdy třeba i na tělocvik mají všichni stejné oblečení. Uvnitř budovy žáci nosí stejné tenisky s barevným pruhem v závislosti na tom, v jakém jsou ročníku. Nesmí se nosit šperky a doplňky, možná s výjimkou hodinek, a barvení vlasů je rovněž zakázané.

Studenti tady končí střední školu o rok dříve než my, takže mají pouze tři ročníky. A minimálně na škole, kde jsem já, jsou pak rozdělení do tříd podle zaměření a na základě toho pak mají sestavený rozvrh s předměty. Jsou zde například kurzy umělecké, sportovní, technické... Já jsem v jazykovém kurzu, takže nejvíce mám cizojazyčných a humanitních předmětů a nejméně pak naopak těch vědeckých.

Testy tady nemají kdykoliv během roku jako my, ale jednou za čtvrtletí je "zkouškový týden" se zkráceným vyučováním, kdy jednoduše píšou vše a ze všeho. Týden před tím jsou tedy zrušené všechny kluby a v hodinách většinou neprobírají další látku, ale připravují se formou samostudia.

Rozdílů a zajímavostí by se našlo určitě mnohem víc, ale už teď jsem podle mě přes rozsah. Doufám, že jsem vás dnes něčím překvapila a že jste se možná i něco naučili. Na viděnou v dalším čísle a otázky a témata směrujte tradičně přes následující QR kód do formuláře.

Alexandra Leňková, 5. A

Callisto - Ospalý měsíc

Galileovy měsíce z minulých čísel (Io a Europa) byly poměrně mladé a dynamické. V porovnání s nimi se třetí největší měsíc, Callisto, zdá jako student v sedmé vyučovací hodině.
Zpomalený.

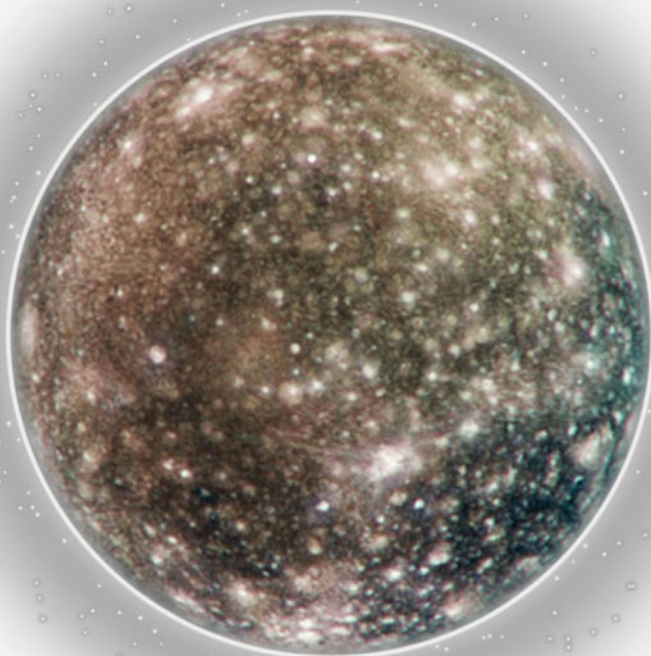
Pokud bychom postavili Callisto a planetu nejbližší Slunci, Merkur, vedle sebe, nestačili bychom se divit. Callisto se svým rovníkovým průměrem 4820,6 km téměř vyrovná Merкуру s průměrem 4879,4 km. I přesto je ale Callisto **až třetí** v žebříčku největších měsíců Sluneční soustavy. Být na místě Merkura, cítila bych se trapně, že jsou v mém planetárním systému ne jeden, ale hned dva měsíce větší než já a pouze jeden, který se se mnou může srovnávat.

Callisto je z Galileových měsíců Jupiteru nejvzdálenější a zároveň se nachází poměrně daleko od zbylých tří měsíců. Třetí měsíc v pořadí, Ganymed, je od Jupitera vzdálen 1 070 000 km, u Callista je to 1 880 000 km. Už jen tato čísla nám jasně ukazují, jak velký vliv má Jupiter na své měsíce. Callisto nikdy nezažil znatelné teplo slapového jevu, kvůli své vzdálenosti od Jupitera i třech dalších měsíců. Tomuto jevu se říká "dynamická izolace". Jestli jste se někdy cítili vyhozeni ze skupiny, nezuťejte. Vzpomeňte si na chudáka Callista.

Krátery

Dynamická izolace nedělá z Callista pouze osamělý měsíc, ale má zásadní vliv na vzhled a fungování měsíce. Vysoké hory, údolí a sopky tvořené vnitřními pochody na Callistu nehledejme. Pokud jste ale fanoušci kráterů, Callisto je měsícem pro vás. Díky svým kráterům se zapsal do žebříčku Sluneční soustavy mezi tělesa nejvíce posetá krátery. Oproti zbylým měsícům je Callisto v podstatě prapraprapradědeček = je velmi starý. Většina objektů, které do Callista narazily, byla přitažena gravitační silou Jupiteru, Callisto jim jen zkrátil cestu.

Kráterovou lahůdkou jsou na Callistu "prstencové pánve". Jde o rozsáhlé popraskané oblasti okolo kráteru. Nejedná se o stejné praskliny jako na Europě. Povrch byl pokryt prasklinami v různém směrech, navíc téměř bez kráterů. Praskliny Callista krátery obklopují, jedná se o podpadovou deformaci povrchu. Prstenec největšího kráteru Valhalla sahá do vzdálenosti 1800 km od centra samotného kráteru.

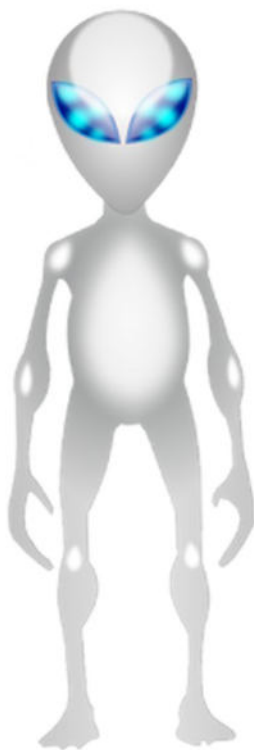
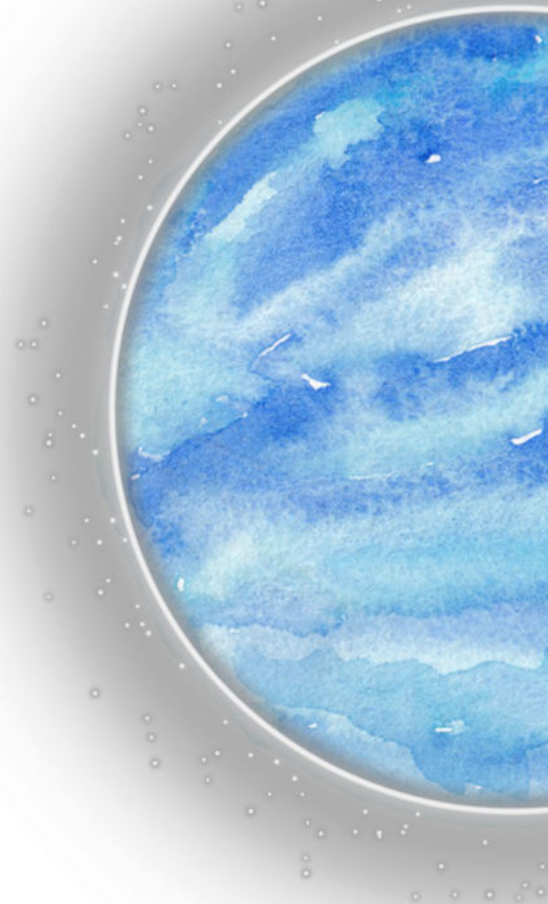

Callisto a voda

Litosféra Callista je ledová. To nám může připomínat Europu, ovšem pozicí Callista vůči ostatním měsícům a Jupiteru je povrch úplně jiný než u ledové Europy. Ledový povrch je v některých místech pravděpodobně mnohem mocnější než na Europě.

Vědci neotáleli a brzy došli k závěru, že se na Callistu nachází podpovrchový oceán. Odhaduje se, že je poměrně mělký. Pokud se pod povrchem kapalný oceán nenachází, bude vrstva ledu dosahovat zhruba dvojnásobku své odhadované mocnosti. Ale co v případě, že by oceán pod povrchem byl? Samozřejmě ještě pár let potrvá, než zjistíme pravdu. Ovšem v případě, že by oceán kapalný byl, čím je udržován kapalný? Na Europu působí silné slapové jevy udržující její oceán v kapalné formě. Slapové jevy však na Callistu hledat nemůžeme...

Teplota tání klesá s tlakem. A vysokým tlakem se Callisto pochlubit opravdu nemůže. Máme tedy sníženou odhadovanou teplotu tání, asi -22°C (251K při tlaku 2070 barů). Je to dost? Dle modelů v podstatě ano, teplota oceánu se dle odhadů okolo -22°C pohybuje a místy tuto hodnotu i překračuje. Započteme-li do rovnice i čpavek, který také snižuje teplotu tání, máme prakticky vystaráno. Takhle si vědci vysvětlují možný kapalný oceán na Callistu.

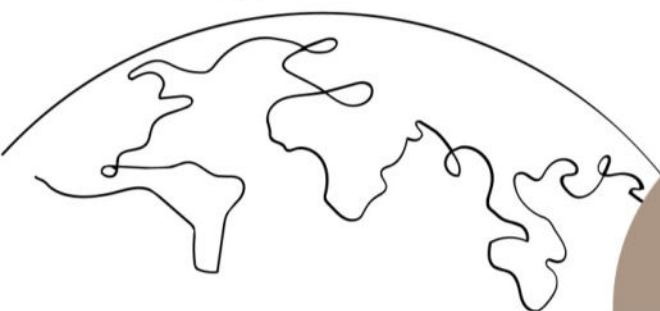
Obsadíme Callisto ještě dnes

O Callistu se dlouho uvažovalo jako o sídlo mimozemského života, bohužel krutými podmínkami se šance na objevení života drasticky snižuje.

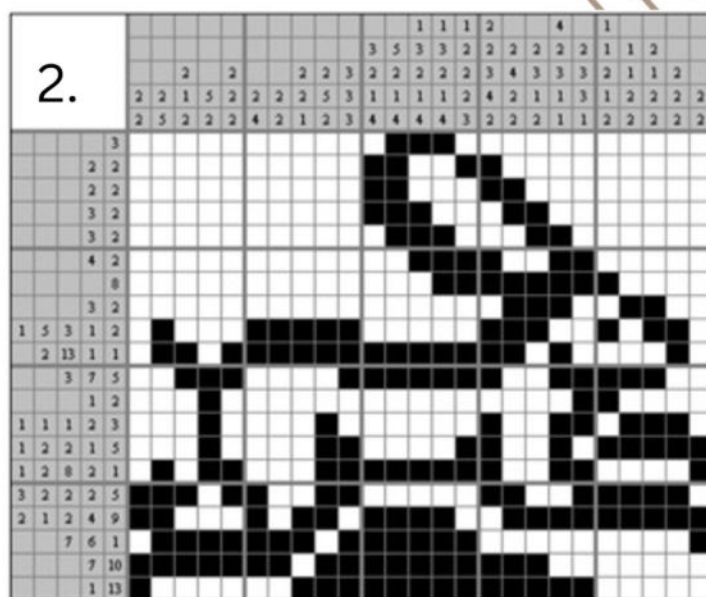
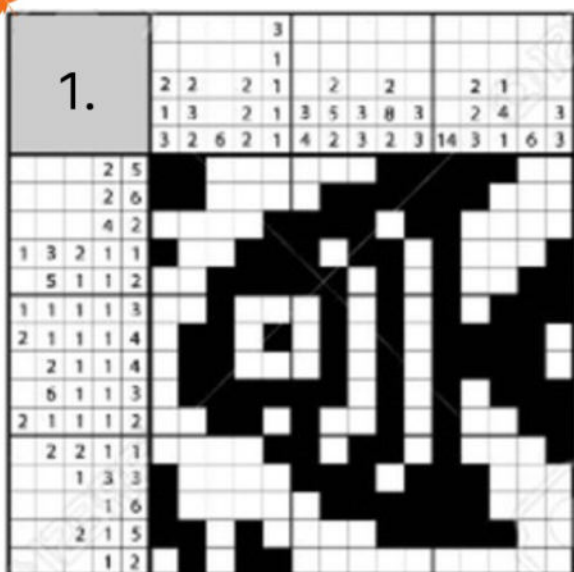
Ovšem když přijde řeč na kolonizaci, situace se mění. Callisto je středem úvah o vybudování základny. Nabízí totiž nízkou radiaci a stabilní povrch. Kombinaci, kterou byste mezi Galileovými měsíci těžko hledali. Callisto by tedy sloužil jako mezizastávka k průzkumu dalších měsíců Jupitera, především Europy a jiných zákoutí Sluneční soustavy.

Callisto je od ostatních Galileových měsíců odlišný v mnoha aspektech. Jeho jednoduchá geologická historie se používá často jako srovnávací příklad s ostatními. Takže i přesto, že se nejedná o nejdivočejší těleso, objev a zkoumání Callista nám přinesly nemalé ovoce.

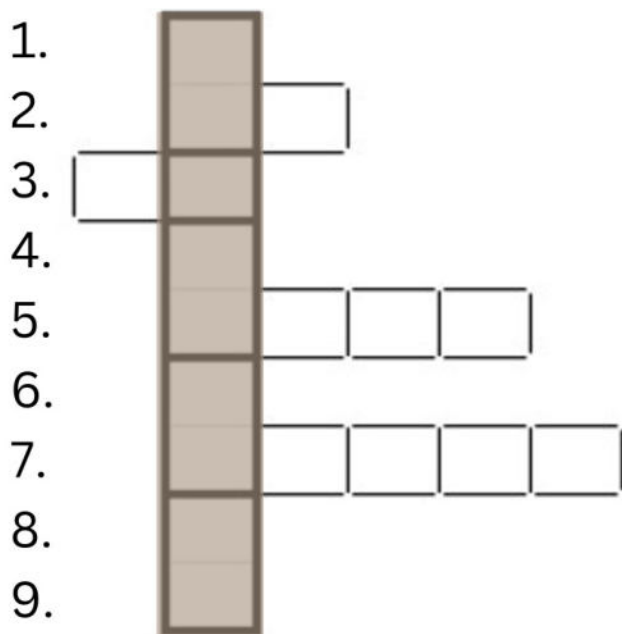
Patricie Houdková, 3. B

V Ý S L E D K Y

Křížovka

1. Kolik dní může člověk obecně vydržet bez vody?
2. O kolik let je Emmanuel Macron mladší než jeho manželka?
3. Kolikátého listopadu je výročí sametové revoluce?
4. Bylo nás...
5. Kolik dílů měl seriál Ulice v roce 2021?
6. Kolik životů má kočka?
7. Kolik mil pod mořem byl Nautilus?
8. Kolik je 7^0 ?
9. Kolik manželek měl Jindřich VIII.?

V tajence vyjde pět čísel, dvouciferná a jedno jednociferné. Jsou to protonová čísla. Pokud si z periodické tabulky vypíšete značky jejich prvků, tak zjistíte, že jste.....

Hana Opělová, 5. A

NĚCO PRO ZASMÁNÍ

a vaše oblíbené sudoku

		8		4			7	
		1	7			3	4	6
			5					
3	9							
2		6		8			5	
					8	1		
				5				
3	1	4			6	7		
	8			3	6			

When you change your answer on the test and it turns out your first answer was correct

when you look at your test and realize you know absolutely nothing

6	9	8	3	4	1	5	7	2
2	5	1	7	8	9	3	4	6
4	7	3	5	6	2	1	9	8
8	3	9	1	5	4	2	6	7
1	2	7	6	9	8	4	5	3
5	4	6	2	7	3	8	1	9
7	6	2	8	1	5	9	3	4
3	1	4	9	2	6	7	8	5
9	8	5	4	3	7	6	2	1

Šéfredaktor:

Grafické zpracování:

Tvůrčí tým:

Lara Macurová, Hana Opělová

Veronika Hradilová

Sofie Křivová, Tomáš Halata,

Patricie Houdková, Monika Fojtíková,

Viktorie Macurová

Kontakt:

Tisk:

Číslo XX Listopad 2023

Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce!

tgmtimes1@gmail.com

Gymnázium Frýdlant nad Ostravicí